Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de annuncĭurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-carĕ-ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
a administrațiunea, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 62. Brașovŭ, Vinerĭ, 19 (31) Martie 1893.

Brașovŭ, 18 Martie v.

Earășĭ au fostŭ miniștrii unguresci la Viena sĕ țină conferențe ministeriale și sĕ facă raporturĭ monarchului.

Dela Viena ei nu s'au întorsŭ încă până acuma nicĭ-odată cu vre-o hotărîre, de care sĕ se pótă bucura popórele din Transilvania și Ungaria, ci ne-au adusŭ aci câte o nouă isbêndă în interesulŭ politicei de centralisare și de maghiarisare, aci nouĕ sarcinĭ, ce nise impunŭ pentru armată și pentru înmulțirea, organisarea și perfecționarea înarmării ei.

Așa s'a întêmplatŭ și de astădată. Miniștrii Weckerle, Hieronymi și br. Fejervary s'au reîntorsŭ la Pesta aducêndŭ într'unŭ desagŭ sancțiunea prealabilă a proiectului de lege privitorŭ la introducerea matriculelorŭ civile, ér în celaltŭ desagŭ proiectele de budgetŭ stabilite în conferența ministerială comună, pentru delegațiunile viitóre. Aceste proiecte cuprindŭ nouĕ și însemnate urcărĭ ale cheltuielilorŭ pentru armată, causate prin estinderea organisațiunei sale și prin înmulțirea efectivului de pace.

Ceea ce au căpĕtatŭ dér miniștri cu o mână, au trebuitŭ sĕ dea îndĕrĕtŭ cu douĕ mânĭ, obligându-se de a face sĕ se voteze în delegațiunĭ nouĕle credite.

Se făcuse mare svonŭ, că miniștrii unguresci mergŭ la Viena mai alesŭ pentru a resolva cestiunile bisericescĭ politice. Décă însĕ s'au alesŭ numai cu sancțiunea prealabilă a proiectului de lege pentru matriculele civile, n'au ajunsŭ departe cu acéstă resolvare.

Guvernulŭ se angajase, precum scimŭ, cu deosebire de a introduce căsĕtoria civilă. Acum tace cronica cu totulŭ despre acésta și vorbesce numai de matriculele civile. Se pare dér că în cestiunea căsĕtoriei civile guvernulŭ unguréscŭ a trebuitŭ sĕ se retragă. Deja se mângăie oficioșii ungurĭ, că matriculele civile vorŭ pregăti calea și căsĕtoriei civile.

Dér până ce sĕ vină la rêndŭ căsĕtoria civilă nu e încă sigură nicĭ primirea proiectului de lege pentru matriculele civile. In camera deputațilorŭ nu încape îndoélă, că va fi primitŭ, însĕ fi-va elŭ primitŭ și în camera magnațilorŭ? Étă o întrebare dela care atêrnă ca proiectulŭ din cestiune sĕ ajungă la valóre de lege.

Ministru președinte Wekerle va trebui prin urmare sĕ se înțelégă mai întâiu cu magnații și sĕ încheie unŭ compromisŭ cu ei. Acésta s'a mai întêmplatŭ și de altă dată și guvernulŭ s'a împăcatŭ cu magnații, însĕ nu fără de a-le face însemnate contra-concesiunĭ.

Astfelŭ se póte că se va împlini de astă-dată preḑicerea contelui Csaky, și că matriculele civile vorŭ fi introduse dela începutulŭ anului viitorŭ, dér magnații vorŭ pretinde în schimbŭ retragerea proiectelorŭ pentru căsătoria civilă și libertatea religionară, și conchemarea neamânată a congresului pentru regularea „autonomiei catolicilorŭ“.

In orĭ-ce casŭ pentru noi socotéla va eși rĕu și însă-șĭ matriculele civile vorŭ constitui o lovitură din cele mai grave din punctŭ de vedere alŭ intereselorŭ nóstre bisericescĭ naționale.

Se spune că proiectulŭ de lege presentatŭ monarchului dispune, ca matriculele sĕ fiă conduse de notarĭ și în specialŭ de notarii de cercŭ. Acolo unde purtarea matriculelorŭ nu se va puté încredința notarilorŭ de cercŭ vorŭ fi însărcinațĭ cu ea funcționarĭ anume numițĭ, cu plată. Orĭ ce rectificare séu corectură în matricule se va puté face numai pe temeiulŭ unei sentințe judecătorescĭ.

Atâta a eșitŭ la lumină despre noua lege, cu care vré sĕ ne „fericéscă“ stăpânirea unguréscă, și este de ajunsŭ ca sĕ ne putemŭ face o mică ideiă asupra efectelorŭ neînlăturabile ale acestei nouĕ reforme, carĭ numai favorabile nu potŭ fi intereselorŭ nóstre.

Punctulŭ cheltuielelorŭ, ce le va causa introducerea matriculelorŭ civile nu este celŭ din urmă, care trebue luatŭ în considerățiă și care de sigurŭ nu va contribuĭ a împăca poporațiunea cu acésta mĕsură, de care nu este nicĭ cea mai mică necesitate.

Puternicii ḑilei vorŭ trece probabilŭ și de astă-dată cu disprețŭ preste protestele marei majorităț̆ĭ a poporațiunei statului, sperămŭ însĕ, că se vorŭ incurca ei pe ei, căcĭ multe suntŭ interesele și aspirațiile celorŭ ce constitue aḑĭ puterea legiuitóre la noi. Așa lesne se póte, ca ministeriulŭ actualŭ sĕ cadă și sĕ nicĭ nu mai aibă ocasiune de a se ocupa de matriculele civile, pentru care eventualitate noi i-amŭ gratula bucurosŭ înainte.

CRONICA POLITICA.

— 18 (30) Martie

Afacerea cu nota, ce-a adresat'o la 1884 Tisza cătră Papa, are urmărĭ fórte seriόse pentru „sdrobitorulŭ de naționalitățĭ“ de odinióră. „Pol. Corr“ de alaltăierĭ aduce scirea, că **Tisza** va trebui sĕ iese din **partida liberală**. Étă ce scrie numita fóiă în privința acésta: „După spatele oposiției se află érășĭ o campaniă fără succesŭ. Ca în mai multe rêndurĭ, așa și de astă-dată, agitația contra lui Tisza s'a făcutŭ cu scopŭ de-a disolva partida, în speranță, că Tisza retrăgêndu-se de pe terenulŭ politicŭ, va provoca scisiune în partida guvernamentală. Retragerea lui Tisza de pe tĕrêmulŭ politicŭ nicĭ n'o pretinde, nicĭ n'o doresce guvernulŭ. Décă însĕ Tisza ar repăși, asta n'arŭ causa nicĭ o schimbare în partida guvernamentală, care în ultimii anĭ s'a disciplinatŭ statornicŭ și care se încrede în conducerea lui Weckerle“.— Din acéstă încurcătură de vorbe a semi-oficiósei „P. Corr.“ apare aprópe evidentŭ, că faimosulŭ Tisza va trebui sĕ iese din șirulŭ mamelucilorŭ guvernului și după cum asigură „Magyar Hirlap“ acésta o voesce însu-șĭ Weckerle.

*

Foile unguresci colportaseră în ḑilele ultime scirea, că episcopulŭ **Strossmayer** șĭ ar fi perdutŭ încrederea Papei și ar fi căḑutŭ în disgrațiă la Vaticanŭ. Acéstă scire tendențiósă este desmințită prin scrisórea, ce a adresat'o cardinalulŭ R a m p o l l a episcopului Strossmayer. Papa mulțumesce episcopului dela Diacovar pentru iubirea, îngrijirea și devotamentulŭ, cu care a serbatŭ în diecesa sa jubileulŭ papalŭ și doresce, ca Dumneḑeu sĕ dăruiéscă sănĕtate episcopului, pentru ca sĕ pótă conduce încă fórte multŭ timpŭ turma încredințată păstorirei sale.

*

In ședința de Marțĭ a camerei comunelorŭ **din Londra,** s'a pusŭ la votŭ propunerea lui Balfour, care esprima neîncredere cabinetului Gladstone. Propunerea a căḑutŭ cu 277 voturĭ față de 319, ce le-a primitŭ guvernulŭ. In decursulŭ ședinței au vorbitŭ contra propunerei Balfour, ministrulŭ președinte și Morley. Celŭ din urmă a ḑisŭ, că décă Balfour înțelege sub concordatulŭ cu naționaliștii irlandesĭ tendința guvernului, de a câștiga simpatia Irlandesilorŭ, ca sĕ pótă guverna, atuncĭ la totŭ casulŭ, guvernulŭ a comisŭ acestŭ „pĕcatŭ.“ Acusa lui Balfour este așa de slabă, încâtŭ guvernulŭ nu trebue sĕ se témă de votulŭ camerei, nicĭ de judecata țĕrii. Gladstone la rêndulŭ sĕu a ḑisŭ, că Balfour nu șĭ a motivatŭ de locŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

In gura chițilorŭ.

Novelă de *A. Oscar Klaussmann.*

(6) (Urmare.)

4.

Trecură ḑece ḑile dela înmormêntarea bĕtrânului Behrendt. Fabrica funcționa érășĭ ca mai înainte. Lang o conducea după dorința rĕposatului și décă o persónă n'ar fi lipsitŭ din casă, și décă Lizzia n'ar fi purtatŭ haine de doliu, abia s'ar fi observatŭ, că aicĭ mórtea a smulsŭ atâtŭ de curêndŭ unŭ membru alŭ familiei.

Carol Angermann venea desŭ în visită. Superiorii sĕi luau în considerațiune mórtea unchiului sĕu și deórece „Freya“ se afla încă totŭ în portŭ, așteptândŭ escadra din Wilhelmshaven, aveau matrosii timpŭ sĕ mérgă la uscatŭ. Căpitanulŭ făcŭ ce e dreptŭ câteva manevre pe mare, pentru ca sĕ înviođeze pe matrosĭ, dér acesta era unŭ serviciu de portŭ, care era cu multŭ mai comodŭ și mai ușorŭ ca serviciulŭ pe întinsa mare.

Intre Lizzia și Carolŭ se formase unŭ raportŭ confidențialŭ. Ca rudenii de sânge, ca vĕrŭ și verișóră, aveau unŭ dreptŭ la acestŭ raportŭ intimŭ. Dér la amêndoi se observa o mai mare înclinare, de cum se află între rudenii. Deși nicĭ unulŭ dintre ei nu se esprimase asupra sentimentelorŭ sale, totușĭ ambii sciea, că vorŭ aparțină unulŭ altuia și Lizzia se mângăia, când se gândea la acésta, pe când Angermann deveni omŭ seriosŭ și-șĭ împlinea cu zelŭ datorința sa.

Lang părea, că promovéză și favoriséză acestŭ raportŭ. Elŭ îngrijea cu o deosebită atențiune de Lizzia, ér pe Carolŭ Angermann 'lŭ tracta cu o afabilitate, ce sta în contrastŭ isbitorŭ cu înfățișarea sa esternă. Părea, că elŭ simțea o deosebită afecțiune către nepotulŭ fostului sĕu șefŭ.

Era érășĭ Duminecă. Cei concediațĭ de pe bordulŭ corăbiei „Freya“ au fostŭ primițĭ în portŭ ca de obiceiu de Germanii din orașŭ. Intre cei ce așteptau se afla și Lang. Elŭ îndată ce zări pe Angermann, se duse la elŭ și îi spuse, că Lizzia a eșitŭ cu trăsura, ea trebue sĕ mérgă pe la toțĭ cunoscuții, carĭ i-au făcutŭ visită de condolență. Ii propuse apoi sĕ facă împreună o preumblare prin Boston, ca elŭ sĕ-i arate puținŭ viața și mișcarea din orașŭ.

Angermann cunoscea relativŭ fórte puținŭ Bostonulŭ. Elŭ petrecuse mai numai în casa unchiului sĕu în Pearlstreet. Lang proiectă o escursiune la Charlestown. Elŭ luà o birjă și merse cu Angermann până în capĕtulŭ celŭ mai estremŭ alŭ acestui suburbiu. După aceea trimise birja îndĕrĕtŭ și propuse de-a face o preumblare. Și așa, ḑise elŭ către Angermann, Lizzia nu va sosi acasă până spre séră, mai avemŭ dér celŭ puținŭ trei óre

Suburbiulŭ, în care se aflau, nu părea a fi celŭ mai elegantŭ din Boston. Ei întâlniră multă lume originală în feliulŭ ei, dér pentru Angermann era interesantŭ de a vedé odată și acéstă parte a orașului.

Pe șoséua, ce ducea în câmpŭ, se afla o casă mare, din care s'auḑea musică și mare gălăgiă. Pe o tablă mare, deasupra ușei, se putea ceti, că aicĭ e cârciuma la „Leulŭ de mare“.

„Hai sĕ intrămŭ“, ḑise Lang, „trebue sĕ veḑĭ viața de aicĭ. E în orĭ ce casŭ originală și se plătesce sĕ petrécă omulŭ aicĭ o jumĕtate de óră“.

Angermann n'avù nimicŭ de obiectatŭ și intrà cu conducĕtorulŭ sĕu în localŭ. Aicĭ era unŭ sgomotŭ asurḑitorŭ. Jucau, cântau și beau matelоțĭ de tóte națiunile, lucrătorĭ dela fabricĭ cu nisce femei, carĭ cum se părea se adunaseră aicĭ din tóte țerile și-șĭ cheltuiau banii bêndu-i séu perḑêndu-i pe la crupierĭ la jocŭ de hazardŭ. Icĭ colea se certau câte unii, ba se și băteau și birtașulŭ apărù cu câțĭ-va feciorĭ voinicĭ spre a restabili liniștea.

Lui Angermann nu-i plăcea acéstă gălăgiă și petrecere sĕlbatică. Elŭ împărtăși acésta și lui Lang și acesta îi dĕdù dreptate.

„Sĕ mergemŭ într'o lojă, de unde sĕ putemŭ privi peste tótă sala și sĕ bemŭ acolo o sticlă din berea cea mai bună germană, ce-o vinde birtașulŭ; eu voiu comanda-o însu-mĭ!“

Unŭ pătrarŭ de oră mai târḑiu ședeau Lang și Angermann în lojă și priveau la viéța mișcată de josŭ. Aicĭ erau neconturbați și vedeau totŭ. Berea germană îi plăcù lui Angermann fórte multŭ, și elŭ beù mai de multe orĭ una după